

TEMOS RAICES!

Anxo Moure, Tino Quintela e Camilo Ojea (membros da FEG)

Na Asemblea do 20 aniversario da FEG, celebrada os pasados 27 e 28 de marzo, presentouse o proxecto Temos Raíces!, unha proposta que pretende recoñecer o traballo realizado pola nosa federación e todos os grupos que a conformaron ao longo da súa historia, investigando, recollendo e poñendo en valor todas aquelas iniciativas, materiais, documentos, recursos de diverso tipo que foron promovidos e creados no noso camiñar. Os autores coordinaron as actividades de presentación deste proxecto, co afán de resumir un sentimento compartido.

Pouco peso poderían ter a nivel ecolóxico unhas árbores de vinte anos que conformaran un pequeno bosque no ecosistema galego. Non serían recoñecidas nin como monumento natural, nin espazo de interese..., sería un simple bosque iniciático, un microespazo no amplo e rico patrimonio natural galego. Mais, se a esas árbores de vinte anos lles buscásemos as raíces, quizais poderíamos descubrir que naceron doutros bosques centenarios que habitaron ese mesmo ecosistema e que estas novas non son, nin máis nin menos, que a continuidade daquelas na imprescindible cadea para garantir o presente e o futuro dun contorno ambiental e socialmente sustentábel, equitativo, máis racional e máis xusto.

"Temos Raíces!" nace como un proxecto de procura das orixes do ecoloxismo galego que deron como froito estes 20 anos de loita. Un proceso de recuperación e valorización da nosa memoria histórica. Unha proposta para reflexionar sobre a importancia de todo o que levamos feito, que non é pouco. Un momento para coller aire e impulsarnos cara adiante.

As nosas raíces máis profundas poderían estar no Seminario de Estudos Galegos, ou nas mestras e nos mestres republicanos que como Xesús Golmar reivindicaban unha educación para as árbores (*Hai que educar ás multitude na árbore*), nas actividades dos grupos de Exploradores, nas Festas das árbores das vilas (tendo como referente a de Mondoñedo). Máis recentemente poderíamos citar as loitas contra os encoros en Castrelo de Miño (ano 1966), a oposición ás celulosas en Ourense, As Neves, Cospindo... tamén fronte ao intento de construír unha central nuclear preto de Xove (1974), contra as explotacións mineiras nas Encrobas (1976), ou ante os vertidos nucleares na Fosa Atlántica de principios dos 80.

Todo isto conflúe nunha sensibilidade que fai posíbel que xurdan os primeiros grupos ecoloxistas galegos, os grupos ornitolóxicos e a loita máis social, que dan lugar á Sociedade Galega de Historia Natural ou ben á ADEGA, acompañados por grupos como Natureza, Hábitat, ADELPHA, Arco Iris, etc., e que conflúen na creación duns encontros ecoloxistas que cristalizarían no que máis tarde acolle o nome de AGENG, a Asemblea de Grupos Ecoloxistas e Naturalistas de Galiza.

Falamos de 20 anos poñendo o punto de partida en marzo de 1990, se pensamos naquela asemblea en Santiago. Alí puxéronse as primeiras pedras dun camiño para crear unha organización que actuase como Coordinadora de defensa ambiental de ámbito nacional. Esta pretendía aglutinar á maioría dos activistas galegos que conformaban multitude de grupos.

Os que tiveron a sorte de vivir aqueles anos asistiron ao nacemento

dun dinámico movemento ecoloxista galego, cuns referentes como eran a Sociedade Galega de Historia Natural e ADEGA. Ao mesmo tempo xorden pequenas agrupacións en vilas, barrios, mesmo en centros educativos espalladas por todo o país e cun rico e dinámico traballo local que conflúe na riqueza e na forza da AGENG e que se plasma en campañas como a loita contra a eucaliptización de Galiza cunha lembrada manifestación en Ribadeo en colaboración cos compañeiros asturianos, campañas en contra das nuclearizacións, reivindicacións sobre unha xestión máis ecolóxica dos residuos e unha contribución fundamental no nacemento da educación ambiental no país. A partir do ano 1990, moitos destes grupos pasan a formar parte da AGENG, logo FEG.

O esforzo na organización de encontros das agrupacións desemboca en campañas continuas de denuncia do deterioro do noso patrimonio natural e cultural, dos incendios forestais, as concentracións parcelarias (coa denuncia na Praza do Obradoiro chea de toradas de árbores centenarias talladas); accións a favor do bosque autóctono que mesmo deron con tres membros da FEG nun arresto en un xuízo por estar encadeados ao Parlamento galego; en contra das minicentrales; en contra da incineración coa lembrada parada do tren do lixo por parte de membros da FEG; a reivindicación da compostaxe con aquel famoso día ao que se sumaron grupos de distintas vilas, a convocatoria de numerosas manifestacións... Tamén denunciámos un modelo enerxético insustentábel baseado no uso de combustíbeis fósiles e o aproveitamento das fontes renovábeis con pouco peso de criterios socioambientais: as mareas negras e a destrución do territorio coa instalación masiva de parques

eólicos son dúas mostras da súa irracionalidade. E temos claro algo moi importante: a reivindicación da educación ambiental como a principal ferramenta de sensibilización e concienciación da poboación, cara un modelo de sociedade máis participativo e equitativo.

A organización de asembleas da FEG espalladas por toda a nosa xeografía e o apoio as propias campañas locais axudaron a enraizar o movemento ecoloxista no país tendo como referente a posibilidade de que un pequeno grupo de persoas dun determinado contorno contara co apoio do resto de grupos para reforzar as súas reivindicacións por moi mínimas que estas fosen.

Tal como acontece no bosque galego que basea a súa riqueza na biodiversidade, a FEG baseou a súa riqueza e fortaleza na diversidade das agrupacións. As diferentes visións, acompañadas ás veces de discusións e debates bizantinos, case sempre nos enriqueceron e achegaron a unha visión máis integral e compartida.

Sen desbotar o traballo das grandes asociacións de ámbito nacional galego (algunhas seguen formando parte da FEG) as raíces das pequenas árbores que conforman e conformaron a FEG eran de grande dinamismo, diversidade e riqueza. ADEGA en toda Galiza, grupos como o MEL na Limia,

Sobreira no Deza, Xevale nas comarcas de Chantada e Lemos, Cenar no Barbanza, Luita Verde no Morrazo, o CES no Salnés, os Guerrilleiros das Fragas e Niño do Azor nas Pontes, Coto do Frade en Ribadavia, Biotopo en Oleiros, Adenco na comarca de Pontearreas; e os grupos que tamén xurdían nas cidades como Erva en Vigo, Hábitat na Coruña, Cedenat en Lugo, CEMPES na Coruña; Aperta, deixando a súa pegada en Antas de Ulla, Oureol na Facultade de Bioloxía en Compostela, Xarxa na de Educación; a actividade nos centros educativos protagonizada por grupos como A Curuxa no Instituto Xelmirez I de Compostela.

O traballo impagábel de moitos outros: Verdegaia, O Brote, Vaipolorío, Taina, Naturviva, Néboa, Arroás, A Asemblea do Suido, Xerfa, Plataforma pola Defensa da Ría (APDR), Anida, Natureza, Leira, Cacho eira, Albatros, O Galo de Antioquía, Ánade, AGPF, XENN, Cygnus, Xea, Lupus, Arco Iris, ANA-BAM, Adelpha...non esquecemos aos novos grupos, como Verbo Xido, aos que damos a benvida, nin outras propostas como a Comisión Galega pro Amazonia formada por diferentes grupos.

Neste eido cabería resaltar a implicación dalgúns grupos no entendemento da ecoloxía dentro da globalidade e o seu compromiso coa solidariedade, coa denuncia do milita-

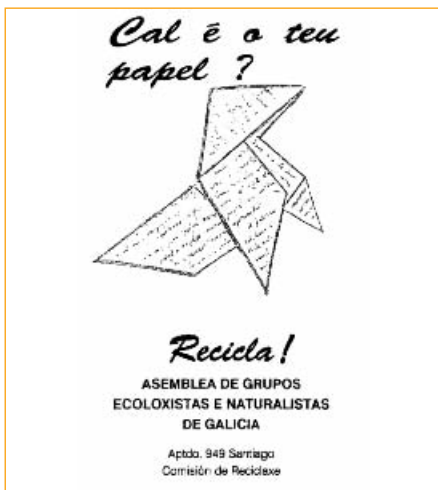
rismo, coa cooperación que levaron a algúns dos grupos da FEG a involucrarse en proxectos paralelos como puido ser o nacemento da Coordinadora Galega de ONGD,s, ou a Coordinadora de Agricultura Ecolóxica de Galicia, mesmo a tentativa da creación do primeiro banco ecolóxico galego baixo o nome de ABSE (Asociación para a Banca Social e Ecolóxica), a vinculación ao movemento ciclousuario na ConBici da que en Galiza organizanse os Encontros de ciclousuarios de toda a Península Ibérica,

Tamén é de resaltar a colaboración con outros movementos ecoloxistas do estado español como a CODA (Coordinadora de Defensa Ambiental), a CAME (Coordinadora Asemblearia do Movemento Ecoloxista) – que mesmo desenvolveu unha das súas asembleas en Oleiros-, o encontro e traballo co movemento ecoloxista portugués na organización dos encontros lusogalaicos... e con moitas outras entidades galegas.

Todo isto conforma un traballo rico e diverso e un enraizamento da defensa do medio ambiente na sociedade galega que, non hai dúbida, deu e dará novos froitos, xa que creará as condicións para que xerminen outros bosques que lle dean esperanza e osíxeno a un ecosistema galego rico e fráxil.

Ánimo para todas e todos, participemos noutros 20 anos de FEG!

Arquivo da FEG

Desde o seu nacemento, a FEG impulsou diferentes mobilizacións e participou en proxectos de cooperación ao desenvolvemento e de educación ambiental.